

Meitene, kura slēpa dzejas krājumus

Leļļu teātra aktrise Dana Lāce izvirzīta Spēlmaņu nakts nominācijai Gada jaunais skatuves mākslinieks

PIRMAIS DARBS

DACE KAMINSKA,
SPECIĀLI DIENAI

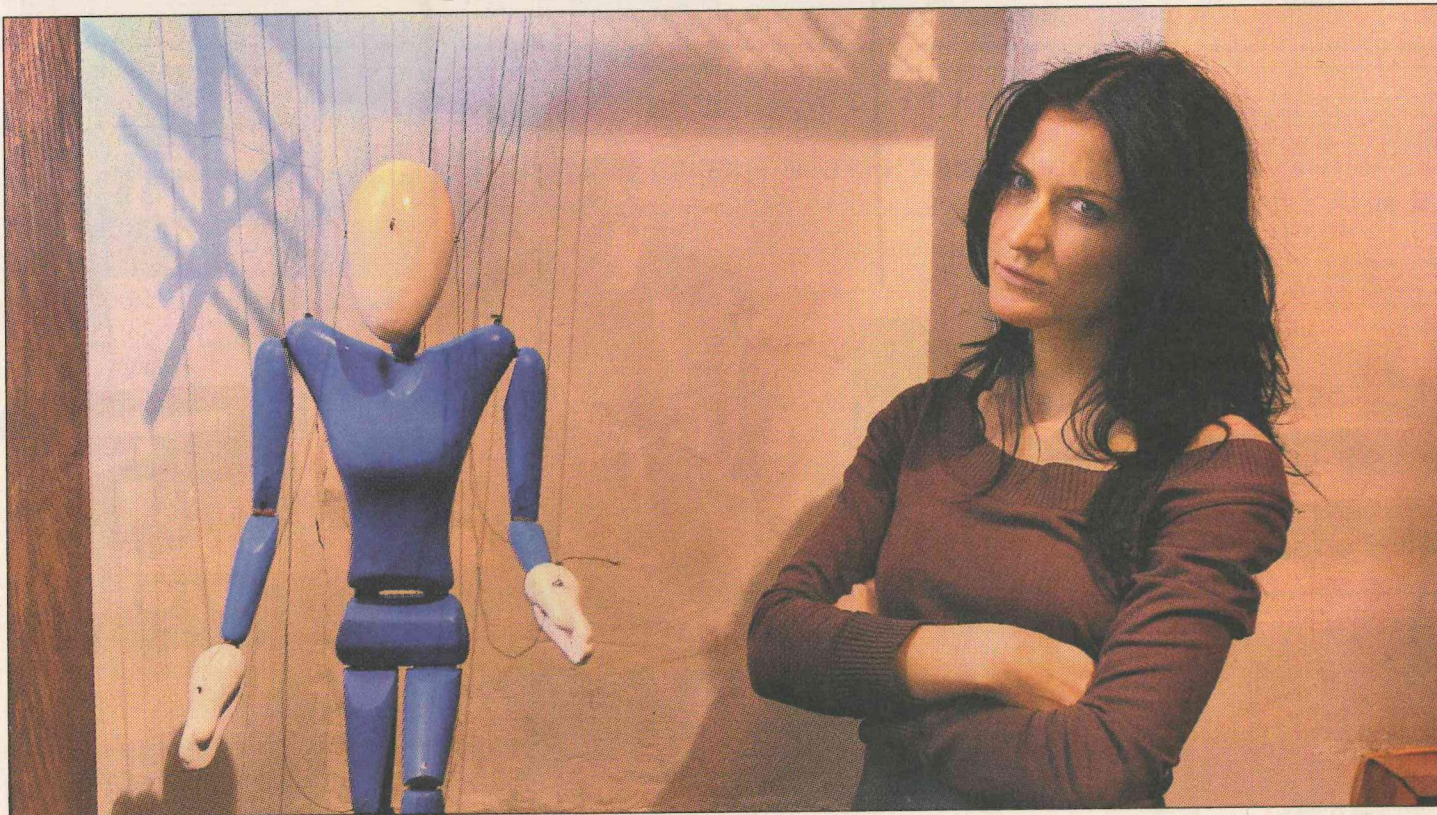
Jau kopš sākumskolas Dana Lāce (24) regulāri piedalījās skolas daiļrunāšanas konkursos. 12.klasē viņa tika līdz pat valsts skatuves runas konkursa *Zvirbulis* finālam, kas notika Latvijas Leļļu teātrī (LLT). Tā bija pirmā reize, kad Dana kāpa uz teātra skatuves, un toreiz viņa pat nenojauta, ka pēc pāris gadiem LLT sauks par savām otrajām mājām.

Kad vidusskolas laikā meitene ieminējās, ka gribētu būt aktrise, ģimene, kurā neviens nav saistīts ar radošu profesiju, to uztvēra kā humoru un nepiepildāmu jaunākā bērna sapni. «Tādā mazā pilsētā kā Līvāni aktiera profesija ir nereāls sapnis. Ja esi audzis vidē, kur Rīga ir 200 km attālumā, tad liekas, ka veicas vienam no miljona, kuram ir sakari un vecāki ir aktieri,» skaidro Dana.

Rīgas rūdijums

Pēc vidusskolas absolvēšanas, jaunā meitene mācījās iestājeksāmeniem, lai iestātos juristos vai politologos. Mācīties Danu motivēja dzīves apstākļi un mammas dzīves pieredze. Ģimene gribēja, lai Dana apgūst nopietnu profesiju, bet viņa starp mācību grāmatām slēpa dzejas krājumus, jo neatmeta cerību studēt aktiermākslu. Dana gribēja būt dramatiskā teātra aktrise, bet gadā, kad viņa absolvēja skolu, Latvijas Kultūras akadēmijā (LKA) tika uzņemti leļļu teātra aktieri. «Negribējās gaidīt, domāju – pamācīšos, un tad jau redzēs,» saka jaunā aktrise.

Iestājeksāmenu nedēļā Dana pirmo reizi vienatnē atbrauca uz Rīgu. «Rokās man bija nokopēta galvaspilsētas karte, skraidīju no vienas augstskolas uz otru un parasti ieradās pēdējā brīdī.

«Tagad visi domā, ka es jau sen māku tā dziedāt un kustēties, bet tas viss ir nācis maziem solīšiem, pārvarot neveiklības un nedrošības sajūtu,» saka Latvijas Leļļu teātra aktrise Dana Lāce. Foto – Aivars Liepiņš, *Diena*

Man pat nebija laika uztraukties,» stāsta Dana. Iestājpārbaudījumi LKA ilga vairākas dienas. Bija jāskaita dzejolis, jārunā proza un jāstāsta fabula, jāizspēlē dažādas situācijas. Pārrunu laikā runas pasniedzēja Ruta Vītiņa Danai jautāja, vai viņa saprot, ka runā dialektā. Meitene piekrītoši pamāja ar galvu, lai gan toreiz pati savas izrunas īpatnības nedzirdēja. «Pasniedzēja teica, ka pusgada laikā no dialekta jāatradinās, citādi nevarēšu turpināt mācības,» stāsta Dana, kura patlaban runā bez latgaliešu akcenta. Kad par iestāšanos aktieros viņa paziņoja vecākiem, viņi nepamaz tik priecīgi nelikās, bet ar laiku pieņēma meitas profesiju. «Tagad ar asarām acīs skatās izrādes,» smaidot stāsta Dana.

Iestājoties akadēmijā, jaunās

studentes dzīve ļoti mainījās – viņa beidzot jutās kā savā ādā. Līdz tam viņa bija nepārliecināta par sevi, bet akadēmijā sajūtās piederīga. Mācību procesā Danai nācās izturēt daudz ciņu ar sevi. «Tagad visi domā, ka es jau sen māku tā dziedāt un kustēties, bet tas viss ir nācis maziem solīšiem, pārvarot neveiklības un nedrošības sajūtu,» saka Dana. Ja vīriešus norūda armija, tad Dana rūdijumu guva, dzīvojot pirmo gadu Rīgā. Viņa stāsta: «Man bija jābūt patstāvīgai – bija nepieciešamas finanses, tāpēc pa vakariem sāku strādāt. Nebiju domājusi, ka esmu tik izturīga, bet pirmais gads lielpilsētā to noteikti pierādīja.» Jaunās aktrises diplomdarbs bija marionešu izrāde pieaugušajiem *Karmena Versija*, kuras režisors bija Alek-

sandrs Mindļins no Sanktpēterburgas.

Atdzīvināt lelli

Nu jau trešo sezonu Dana strādā Latvijas Leļļu teātrī. Jaunākais veikums ir A.Mindļina režisētājā marionešu izrādē pieaugušajiem *Kurš no mums ir sapīnies?*

Paralēli darbam ar lellēm Dana ir piedalījusies Jaunā Rīgas teātra izrādē *Maigums*, filmējusies Jāņa Rutmaņa filmā *Kailums*. Sestdienu un svētdienu rītos Dana izklaidē jaunākos TV skatītājus raidījumā *Šāvējgurķi*. Jaunā aktrise arī izvirzīta *Spēlmaņu nakts* nominācijai *Gada jaunais skatuves mākslinieks* par Zāras lomu izrādē *Skroderdienas Silmačos*.

Dana uzskata, ka leļļu teātra aktierim jāprot vairāk nekā dra-

matiskā teātra aktierim. «Ir jābūt fiziski spēcīgam, jo lelle ir jāveda,» viņa stāsta. Nereti pēc izrādēm sāpju dēļ ir grūti pacelt rokas. «Jāmāk arī nekustīgai lellei piešķirt dzīvību un mīmiku. Ar lellēm iespējams pateikt simbolisko jēgu, kas skatītājam jāsaprot pašam,» stāsta Dana un piebilst, ka lelle var izdarīt daudz vairāk nekā cilvēks, piemēram, lidot un sadalīties detaļās.

Aktiera profesiju ir gandrīz neiespējami norobežot no ārpausaules, jo tā veido dzīvi, ir pārliecināta jaunā aktrise, kura nezina, ko citu darītu, ja nestrādātu teātrī. «Aizeju mājās un domāju, kā un ko vajadzētu darīt labāk. Cenšos nevis kopēt, bet radīt pati savu tēlu un to ierosināt režisoram,» stāsta Dana. Viņa ir domājusi arī par režisores darbu, bet

CV

Vārds, uzvārds: Dana Lāce

Vecums: 24

Izglītība: absolvējusi Latvijas Kultūras akadēmijas leļļu teātra aktieru kursu

Pirmais un pašreizējais darbs: Latvijas Leļļu teātra aktrise

Hobiji: kino, tērpu modelēšana, mūzika, teātris

uzskata, ka to var darīt cilvēks ar lielu dzīves pieredzi. Pati viņa vēl neesot tam gatava.♦

Brīvajā laikā, kas gan negadās bieži, jaunā aktrise skatās filmas. «Visu vasaru apguvu *Holivudas* un itāļu vecās kinolentes, kas kaut kad ir izpelnījušās ievēribu.»

Neiespringst, bet ļauj

Leļļu teātra pieredzējušie aktieri ar jaunajiem saprotas ļoti labi. «Sajūsmina tas, ka mani vecākie kolēģi spēj atveidot ļoti daudz dažādu tēlu. No viņiem varu daudz mācīties,» saka Dana. Viņa atzīst, ka nekad dzīvē nav uzstādījusi lielus mērķus. «Es neiespringstu, un man rodas vairāk iespēju. Es pakļaujos tam, kas man padodas, un jūtu, ka mani kāds vada.» Viņas gandarījums ir ģimenes ar bērniem, kuras atnāk uz teātri, ir apmierinātas un smaida. Dana agrāk tiecās pēc dzīves galvaspilsētā, taču nu atzīst, ka ilgojas pēc laukiem. Viņa gaida brīvdienas, kad aizbrauks uz mājām un uzkrās jaunu enerģijas vilni, ko sniegt arī skatītājiem.♦

Kur apgūt leļļu teātra aktiera profesiju?

Latvijas Kultūras akadēmija:
www.lka.edu.lv

(Uzņemšana šīs specialitātes programmā notiek reizi vairākos gados.)